

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการและ การพิจารณาวินิจฉัยลงโทษความผิดวินัยการเงินการคลัง¹

สุรภา ธีัญญเจริญ²

วินัยการเงินการคลัง เป็นแนวคิดที่กำหนดกรอบในการบริหารการเงินการคลังของรัฐ โดยมีเจตนารมณ์ให้รัฐรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการคลังมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน โดยการกระทำผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561 มีโทษทางปกครอง ซึ่งการลงโทษจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 อันเป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผ่านการเสนอเรื่องโดยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ได้กำหนดเรื่องวินัยการเงินการคลังเอาไว้ในหมวด 7 วินัยการเงินการคลัง โดยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้นจะมีอำนาจในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ และเมื่อพบข้อบกพร่องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะพิจารณาข้อบกพร่องดังกล่าว แจ้งผลการตรวจสอบไปยังผู้รับตรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามผลการตรวจสอบ และเสนอเรื่องเข้าสู่กระบวนการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

จากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการและการพิจารณาวินิจฉัยลงโทษความผิดวินัยการเงินการคลัง พบว่ามีปัญหาอยู่ 4 ประการ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเรื่องความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐที่มีลักษณะทุจริตให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 95 วรรคสอง กำหนดให้เมื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบข้อบกพร่องจากการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐที่มีลักษณะเป็นการทุจริต ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ โดยไม่ได้ให้อำนาจผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสอบสวนและมีความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ได้โดยตรง แต่กระบวนการของสำนักงาน ป.ป.ช. นั้น มีกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงที่ซ้ำซ้อนกับกระบวนการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการและการพิจารณาวินิจฉัยลงโทษความผิดวินัยการเงินการคลัง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนกัณธิ์ และรองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ดำเนินการไปแล้ว และเมื่อเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จะต้องเริ่มศึกษาข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายและพยานหลักฐานใหม่ ประกอบกับสำนักงาน ป.ป.ช. มีงานในความรับผิดชอบค่อนข้างมาก และค้ำในกระบวนการไต่สวนจำนวนมาก และกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ช. ก็มีบทบัญญัติบางประการที่ทำให้ การพิจารณาเรื่องทุจริตใช้เวลายาวนาน จึงทำให้เรื่องเข้าสู่กระบวนการขึ้นพนักงานอัยการและชั้นศาลล่าช้า ไม่สอดคล้องกับหลักการพิจารณาคดีในกระบวนการยุติธรรมที่ต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว เนื่องจาก ความยุติธรรมที่ล่าช้า คือความอยุติธรรม

2. ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาลงโทษทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดวินัยการเงินการคลัง ตามที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 97 ได้กำหนด เงื่อนไขเรื่องที่จะเข้าสู่การพิจารณาลงโทษทางปกครองในความผิดวินัยการเงินการคลังกับเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ โดยยึดการดำเนินการของผู้รับตรวจเป็นหลัก จึงทำให้มาตรการทางวินัยการเงินการคลังไม่สามารถใช้ควบคู่ไป กับมาตรการทางวินัยข้าราชการได้ ก่อให้เกิดปัญหา กรณีผู้รับตรวจได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดแล้ว แต่ผลการดำเนินการให้ยุติเรื่องโดยไม่ลงโทษกับ เจ้าหน้าที่ตามที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ดำเนินการ ทั้งนี้ เนื่องจากสาเหตุประการหนึ่ง คือ ผู้รับตรวจมี แนวคิดและความเข้าใจในกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐที่แตกต่างจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นการพิจารณาลงโทษตามแนวคิดของกฎหมายวินัยข้าราชการ จึงทำไม่สอดคล้องกับผลการตรวจสอบ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แต่เนื่องจากกฎหมายก็มีได้ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถพิจารณาลงโทษในความผิดนั้นได้ จึงทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องยุติเรื่อง และเจ้าหน้าที่ ผู้กระทำผิดจริงไม่ถูกลงโทษทั้งทางวินัยและทางวินัยการเงินการคลัง ทำให้การควบคุมตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพ

3. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการ กรณีตรวจพบข้อบกพร่องที่ไม่มีลักษณะทุจริตและไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 95 วรรคแรก กำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจเพียงแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลเท่านั้น โดยกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ผู้รับตรวจมีหน้าที่ต้องรายงานผลการกำกับดูแลให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทราบ และไม่ได้บัญญัติโทษสำหรับผู้รับตรวจที่ไม่ดำเนินการกำกับดูแลแต่อย่างใด จึงอาจเกิดปัญหาผู้รับตรวจ ไม่ดำเนินการกำกับดูแลจนนำไปสู่การเกิดข้อบกพร่องลักษณะเช่นเดิมซ้ำอีกในอนาคต และไม่มีกฎหมายที่ กำหนดว่าหากเกิดข้อบกพร่องในลักษณะเดิมซ้ำจะต้องดำเนินการเช่นไร การพิจารณาข้อบกพร่องดังกล่าวจึง เป็นดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการพิจารณา ซึ่งเป็นภาระของเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบในการพิสูจน์ถึงเจตนาภายในของผู้กระทำ โดยหากไม่สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการทุจริตหรือจงใจ หรือไม่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบมากเพียงพอ ก็อาจใช้

ดุลพินิจพิจารณาว่าเป็นข้อบกพร่องตามมาตรา 95 วรรคหนึ่งเช่นเดิม ซึ่งอาจทำให้เจ้าหน้าที่ที่กระทำโดยจงใจ หลุดพ้นจากถูกลงโทษทั้งโทษวินัยและโทษทางวินัยการเงินการคลัง และอาจเกิดปัญหาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบใช้ดุลพินิจสองมาตรฐานได้

4. ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ในการกระบวนพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดถึงขั้นตอนกระบวนและวิธีการพิจารณาความผิดวินัยการเงินการคลังไว้ โดยมีบทบัญญัติที่ให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาพิสูจน์ความจริงและความบริสุทธิ์ที่ยังไม่เพียงพอ กล่าวคือ ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562 ข้อ 29 วรรคหนึ่ง ได้มีการกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือพร้อมพยานหลักฐานได้ แต่ไม่ได้ให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วยวาจา และแม้ว่าจะมีการกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถมาแถลงด้วยวาจาต่อคณะกรรมการในขั้นตอนก่อนการวินิจฉัยลงโทษได้ ตามข้อ 39 ก็ตาม แต่กฎหมายกลับเปิดช่องว่างให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาถึงความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาบางรายไม่มีโอกาสที่จะชี้แจงหรือแถลงด้วยวาจาตลอดกระบวน การ จึงอาจทำให้การชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยลายลักษณ์อักษรนั้นอาจไม่ตรงประเด็นหรือไม่ตรงตามเจตนาของผู้ถูกกล่าวหา ส่งผลถึงการค้นหาความจริงและการพิสูจน์ความถูกต้องของผู้ถูกกล่าวหา ไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหา

จากการศึกษาค้นคว้ากฎหมายและความหมาย ประวัติ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ เกี่ยวกับกระบวน การดำเนินการและการพิจารณาวินิจฉัยลงโทษความผิดวินัยการเงินการคลัง ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเรื่องความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐที่มีลักษณะทุจริตให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการ

การทุจริตที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการการเงินการคลังนั้น เป็นการทุจริตในเงินแผ่นดินที่มีความสำคัญ ความล่าช้าอาจส่งผลถึงเงินคลังของประเทศ ส่งผลถึงผู้ถูกกล่าวหาในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ และรัฐที่ต้องเสียหายจากการ และทำให้กฎหมายไม่มีความศักดิ์สิทธิ์จนอาจเกิดการทุจริตซ้ำหรือลอกเลียนแบบการทุจริต ดังนั้น จึงควรมีกระบวนพิจารณาที่รวดเร็ว โดยลดกระบวนที่ซ้ำซ้อนและล่าช้าลง ผู้ศึกษาเสนอแนะให้กำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจสอบสวนข้อบกพร่องเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังที่มีลักษณะทุจริตและสามารถส่งรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นให้พนักงานอัยการได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านกระบวนของการสำนักงาน ป.ป.ช. เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นหน่วยงานที่ตรวจพบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานโดยตรงตั้งแต่ต้น มีความรู้และเชี่ยวชาญในกฎหมายการเงินการคลังเป็นอย่างดีสามารถที่จะดำเนินการสอบสวนได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง จะทำให้เรื่องเข้าสู่กระบวนยุติธรรมได้เร็วขึ้น

อีกทั้งยังคงสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลย์การใช้อำนาจรัฐ เนื่องจาก มีพนักงานอัยการทำหน้าที่สอบสวนก่อนคดีเข้าสู่ชั้นศาล ซึ่งเป็นการถ่วงดุลย์อำนาจอยู่แล้ว

ผู้ศึกษาเสนอแนะให้ปรับปรุงมาตรา 95 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 จากเดิม “ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะเป็นการทุจริต ให้ผู้ว่าการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในมาตรา 88 วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

แก้ไขเป็น “ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะเป็นการทุจริตและมีมูลความผิดอาญา ให้ผู้ว่าการส่งรายงานผลการตรวจสอบ เอกสารหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุด เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อไป”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาลงโทษทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดวินัยการเงินการคลัง ตามที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

การลงโทษทางปกครองในความผิดวินัยการเงินการคลังและความผิดวินัยข้าราชการ เป็นกฎหมายคนละฉบับ มีวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่แตกต่างกันและเป็นการพิจารณาลงโทษด้วยองค์กรที่แตกต่างกัน โดยหากมีการพิจารณาลงโทษควบคู่กันไปก็ไม่เป็นการลงโทษที่ซ้ำซ้อน และทำให้การควบคุมการปฏิบัติตามกฎหมายการเงินการคลังมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงไม่จำเป็นที่จะต้องบัญญัติกฎหมายให้มีเงื่อนไขที่ยึดการดำเนินการของผู้รับตรวจเป็นหลักแต่อย่างใด

ผู้ศึกษาเสนอแนะให้ปรับปรุง มาตรา 97 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 จากเดิม “เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามมาตรา 95 วรรคสาม หรือมาตรา 96 ให้ผู้ว่าการเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้น โดยให้นำความในมาตรา 96 วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

แก้ไขเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้น โดยให้นำความในมาตรา 96 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

3. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการ กรณีตรวจพบข้อบกพร่องที่ไม่มีลักษณะทุจริตและไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย

ข้อบกพร่องที่ไม่มีลักษณะทุจริตและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น ไม่ถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางวินัยข้าราชการ เนื่องจากไม่ได้เกิดขึ้นจากเจตนาชั่วร้ายและไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น แต่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายวินัยการเงินการคลัง ย่อมเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว โดยผู้ศึกษาเห็นว่าหากเกิดข้อบกพร่องลักษณะเดิมซ้ำอีก

ย่อมแสดงได้ว่าผู้รับตรวจไม่กำกับดูแลตามที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้ง หรือกำกับดูแลอย่างไม่มีประสิทธิภาพ จึงควรมีบทลงโทษ เพื่อให้มีความเคร่งครัดในการกำกับดูแล และหากผู้รับตรวจกำกับดูแลแต่ยังเกิดข้อบกพร่องลักษณะเดิมซ้ำอีกโดยการกระทำของเจ้าหน้าที่คนเดิม ย่อมแสดงว่าเจ้าหน้าที่คนนั้นรู้หรือควรรู้ว่าการกระทำของตนเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายวินัยการเงินการคลัง จึงถือได้ว่าเป็นข้อบกพร่องที่เกิดจากการกระทำโดยจงใจ ตามมาตรา 95 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 จึงควรกำหนดไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจนว่าหากเกิดข้อบกพร่องลักษณะเดิมซ้ำ จะต้องพิจารณาดำเนินการอย่างไร โดยไม่ควรให้เป็นอำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อมิให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมา และไม่ควรใช้มาตรการตามมาตรา 95 วรรคหนึ่งเช่นเดิม เนื่องจากไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมตรวจสอบ

ผู้ศึกษาเสนอแนะให้ปรับปรุง มาตรา 95 วรรคหนึ่ง “เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามมาตรา 95 วรรคสาม หรือมาตรา 96 ให้ผู้ว่าการเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้น โดยให้นำความในมาตรา 96 วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

แก้ไขเป็น “ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ หากข้อบกพร่องที่ตรวจพบไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ ผู้ว่าการจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีกก็ได้ และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการทราบ ทั้งนี้ หากเกิดข้อบกพร่องลักษณะเดิมขึ้นอีก ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำโดยจงใจ และให้ดำเนินการตามมาตรา 95 วรรคสาม แต่หากปรากฏว่า ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นครั้งหลังนั้น เกิดเพราะผู้รับตรวจไม่ดำเนินการกำกับดูแล ผู้ว่าการจะเสนอให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาลงโทษทางปกครองกับผู้รับตรวจนั้นก็ได้”

4. ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ในการกระบวนพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การพิจารณาลงโทษในความผิดวินัยการเงินการคลังเป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยใช้ระบบการพิจารณาแบบไต่สวน แบบลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก ซึ่งระบบไต่สวนมีสาระสำคัญคือการพิสูจน์ความเท็จจริงของเรื่องที่พิจารณาเพื่อให้ได้ความจริงอย่างถูกต้องและรอบด้าน และเนื่องจากความผิดวินัยการเงินการคลังมีโทษทางปกครองที่กระทบต่อสิทธิของผู้ถูกลงโทษ ดังนั้น กระบวนการพิจารณาความผิดวินัยการเงินการคลังจึงควรให้ความสำคัญกับการชี้แจงด้วยวาจาและการแถลงด้วยวาจาของผู้ถูกกล่าวหาด้วย เพื่อให้สามารถค้นหาความจริงได้อย่างกระจ่างและเป็นธรรมกับผู้ถูกกล่าวหา

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัย
ความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2562 จากเดิม

ข้อ 29 วรรคหนึ่ง “ให้ผู้ถูกกล่าวหาทำคำชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นหนังสือพร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ยื่น
ต่อกรรมการเจ้าของเรื่องภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา”

ข้อ 39 วรรคหนึ่ง “ก่อนการวินิจฉัยโทษทางปกครองของคณะกรรมการ หากผู้ถูกกล่าวหาผู้ใด
ประสงค์ที่จะมาแสดงด้วยวาจาต่อคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นมาแสดงด้วย
วาจาได้ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม”

แก้ไขเป็น ข้อ 29 วรรคหนึ่ง “ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาอาจชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อม
พยานหลักฐาน (ถ้ามี) ด้วยวาจาหรือทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือก็ได้ โดยให้ชี้แจงข้อกล่าวหาต่อ
กรรมการเจ้าของเรื่องภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้หากผู้ถูกกล่าวหา
ประสงค์จะชี้แจงข้อกล่าวหาด้วยวาจา ให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาไว้”

ข้อ 39 วรรคหนึ่ง “ก่อนการวินิจฉัยโทษทางปกครองของคณะกรรมการ หากผู้ถูกกล่าวหาผู้ใด
ประสงค์ที่จะมาแสดงด้วยวาจาต่อคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นมาแสดงด้วย
วาจาได้”

เอกสารอ้างอิง

ชาญชัย แสวงศักดิ์. กฎหมายเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังของรัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563.

บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561.

ประวิณ ณ นคร. คำอธิบายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 พร้อมด้วยสรุปสาระสำคัญ และคำอธิบายรายมาตรา. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2551.

ศุภวัฒน์ สิงห์สุวรรณ. “เกณฑ์พิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา.” เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางปกครองในการตรากฎหมาย. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 29 กันยายน 2560.

สุปรียา แก้วละเอียด. กฎหมายงบประมาณของประเทศไทย โครงการตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

อรพิน ผลสุวรรณ สบายรูป. วินัยทางงบประมาณและการคลังของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

อวิการ์ตน์ นิยมไทย. “หลักการพิจารณาคดีอาญาด้วยความรวดเร็ว.” วารสารจุลนิติการปฏิรูปกฎหมาย (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2556): 144.

เอก อังสนานนท์. การสืบสวนและการสอบสวน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.